

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej,
na posiedzeniu w dniu 28 lutego 2025 r.,
w sprawie pisma obrońcy oskarżonego **M.P.**,
sygnalizującego potrzebę wznowienia z urzędu
postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem
Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. akt I KS 5/24,
oddalającym skargę obrońcy na wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 13 grudnia 2023 r., sygn. XVII Ka 1191/23,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Złotowie
z dnia 23 sierpnia 2023 r., sygn. II K 435/21
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania
na podstawie art. 542 § 1 i 3 k.p.k. *a contrario*

zarządził:

stwierdzić niedopuszczalność wznowienia postępowania z urzędu.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 3 lipca 2024 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 8 lipca 2024 r., obrońca oskarżonego M.P. na podstawie art. 540 § 3 k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k. ew. art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. wystąpił z wnioskiem o wznowienie postępowania wpadkowego w przedmiocie skargi na wyrok sądu odwoławczego, zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu

Najwyższego z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. I KS 5/24 oraz uchylenie ww. postanowienia i ponowne rozpoznanie sprawy przez Sąd Najwyższy.

Wobec wskazania we wniosku obrońcy oskarżonego uchybienia należącego do katalogu bezwzględnych przyczyn odwoławczych z art. 439 § 1 k.p.k., wniosek ten należało potraktować, zgodnie z treścią art. 9 § 2 k.p.k. jako sygnalizację wystąpienia podstawy do wznowienia z urzędu postępowania skargowego zakończonego wymienionym wyżej postanowieniem Sądu Najwyższego.

Pismo to uruchomiło przeprowadzanie czynności z urzędu, a więc wszczęcie w sprawie postępowania. W przypadku potwierdzenia istnienia tego rodzaju uchybienia, mogłoby dojść do wznowienia postępowania z urzędu, gdyż wznowienie postępowania karnego na podstawie art. 542 § 3 k.p.k. z powodu wystąpienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k., może nastąpić tylko z urzędu (por. uchwałę SN z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48).

Procesowe weryfikowanie istnienia podstaw wznowienia postępowania z urzędu zaktualizuje się jednak dopiero wtedy, gdy zostanie stwierdzone, iż postępowanie poprzedzające wydanie orzeczenia w ogóle podlega wznowieniu, a więc stanowi "postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem" w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. Takimi postępowaniami są wyłącznie tego typu postępowania, które odznaczają się przymiotem definitywnego zamknięcia (rozpoznania) danej kwestii i przez to mające cechy trwałości (zob. np. postanowienie SNz dnia 3 września 2015 r., V KO 43/15, SIP «Lex» nr 1783194).

Do tej kategorii nie sposób zaliczyć postanowień wydanych w postępowaniu prowadzonym w przedmiocie skargi na wyrok sądu odwoławczego, gdyż nie rozstrzygają one o żadnej zasadniczej kwestii ("nie kończą" definitywnie postępowania co do zasadniczego przedmiotu postępowania). Postępowanie skargowe, do którego odnosi się wniesione w przedmiotowej sprawie pismo sygnalizacyjne co do konieczności wznowienia postępowania z urzędu, ma charakter uboczny i dotyczy jedynie kontroli zasadności wydania przez sąd odwoławczy wyroku o charakterze kasatoryjnym, nie przesądzając w żadnym stopniu o kwestii odpowiedzialności karnej wnioskodawcy, co wynika z ograniczonych podstaw skargi, określonych w art. 539a § 3 k.p.k. W tym kontekście

- jak wskazano wyżej - dostrzec należy, że w art. 540 § 1 k.p.k. mowa jest wprost o postępowaniu zakończonym prawomocnym orzeczeniem, które cechuje się prawomocnością zarówno w znaczeniu formalnym, jak i materialnym. Tymczasem wyroki kasatoryjne sądów odwoławczych, jak i w konsekwencji orzeczenia Sądu Najwyższego wydawane w postępowaniu prowadzonym w trybie rozdziału 55a k.p.k., takich przymiotów nie posiadają (zob. zarządzenie SN z dnia 16 listopada 2021 r., II KO 93/21).

Niedopuszczalne jest zatem wznowienie postępowania w sprawie zakończonej orzeczeniem Sądu Najwyższego wydawanym w postępowaniu skargowym, prowadzonym w trybie rozdziału 55a k.p.k., albowiem nie kończy ono postępowania. Wydane w tym trybie orzeczenia przesądzają jedynie o tym, na jakim etapie będzie toczyło się dalej postępowanie karne, tj. czy będzie to postępowanie przed sądem pierwszej instancji (gdy skarga zostanie oddalona), czy też będzie to postępowanie przed sądem odwoławczym (gdy wyrok zostanie uchylony i sprawa przekazana do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym - na skutek uwzględnienia skargi). Tym samym postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2024 r., sygn. I KS 5/24, w przedmiocie oddalenia skargi obrońcy oskarżonego nie kończy postępowania sądowego w sprawie M.P. prowadzonej przed Sądem Rejonowym w Złotowie. Powyższe stanowi przeszkodę formalną dla rozpatrzenia wniosku o wznowienie postępowania.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, że wznowienie z urzędu postępowania w sprawie, której dotyczy sygnalizacja, jest niedopuszczalne.

Na powyższe zarządzenie zażalenie nie przysługuje.

[WB]

r.g.